ЗІМОВАЯ ЭКЗАМЕНАЦЫЙНАЯ СЕСІЯ ВЫХОДЗІЦЬ НА СТАРТ. ПАСПЯХОВА ВЫТРЫМАЦЬ ЯЕ—АБАВЯЗАК СТУДЭНТАЎ

ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 1 (318) | Субота, 6 студзеня 1979 года. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

Б. В. БОКУЦЬ—ЗАСЛУЖАНЫ ДЗЕЯЧ НАВУКІ БЕЛАРУСКАЙ ССР

Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР ад 26 снежня 1978 года за вялікія заслугі ў развіцці навукі і тэхнікі, у падрыхтоўцы навуковых кадраў і актыўны ўдзел у грамадскім жыцці рэктару нашага універсітэта члену-карэспандэнту АН БССР, прафесару Б. В. Бокуцю прысвоена ганаровае званне заслужанага дзеяча навукі Беларускай ССР.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі, выкладчыкі, супрацоўнікі, аспіранты і студэнты ГДУ горача віншуюць Вас, Барыс Васільевіч, з прысваеннем гэтага ганаровага звання, жадаюць Вам новых вялікіх поспехаў на навукова-педагагічнай ніве і ў грамадска-палітычнай дзейнасці.

АБ ВЫБРАННІ САКРАТАРА КАМІТЭТА ЛКСМБ

На мінулым тыдні адбыўся сход камсамольскага актыву універсітэта, на якім разгледжана арганізацыйнае пытанне аб выбарах сакратара камітэта ЛКСМБ ГДУ. Ім абраны выпускнік эканамічнага факультэта, асістэнт кафедры АМАЭІ Віталь Талсташоў.

СВЯТОЧНЫЯ ЎРАЧЫСТАСЦІ

Калектыў нашага універсітэта, як і ўвесь беларускі народ, у абстаноўцы працоўнага і палітычнага ўздыму сустрэў і адзначыў слаўнае 60-годдзе БССР і Кампартыі Беларусі. Знамянальнаму юбілею прысвячаліся тэматычныя вечары, канферэнцыі, семінары, «агеньчыкі», цікавыя сустрэчы з ветэранамі Камуністычнай партыі, вайны і працы.

30 снежня ў актавай зале адбыўся агульнауніверсітэцкі вечар, прысвечаны 60-годдзю БССР і КПБ. Уступным словам яго адкрыў сакратар парткома І. Ф. Эсмантовіч.

З дакладам аб слаўным 60-гадовым шляху ў брацкай сям'і саюзных рэспублік БССР і Кампартыі Беларусі выступіў загадчык кафедры гісторыі СССР і ўсеагульнай гісторыі дацэнт Г. С. Еўдакіменка.

Паведамленне аб выніках сацыялістычнага спаборніцтва па дастойнай сустрэчы 60-годдзя БССР і Кампартыі рэспублікі калектывамі факультэтаў, кафедр і іншых падраздзяленняў зрабіў старшыня мясцкома М. У. Акуліч. Ва ўрачыстай абстаноўцы эканамічнаму факультэту быў уручаны пераходны Чырвоны сцяг. Кафедрам, якія прызнаны пераможцамі сацыялістычнага спаборніцтва, уручаны пераходныя чырвоныя вымпелы.

Пад дружныя апладысменты ўдзельнікаў урачыстага вечара ветэранам Камуністычнай партыі дацэнту кафедры гісторыі КПСС С. П. Ажгірэю і пенсіянерцы, былому дацэнту гэтай кафедры А. І. Масюковай уручаны адпаведна Ганаровая грамата і Грамата Вярхоўнага Савета Беларускай ССР, якіх яны ўдастоены за актыўную грамадскую дзейнасць і ў сувязі з 60-годдзем Беларускай ССР і Кампартыі Беларусі. Ганаровая грамата Вярхоўнага Савета Беларускай ССР уручана таксама прарэктару па вучэбнай рабоце прафесару Л. А. Шамяткову, а Грамата Вярхоўнага Савета Беларускай ССР — дэкану эканамічнага факультэта дацэнту І. П. Трацэўскаму, узнагароджаным за поспехі ў працы, актыўны ўдзел у грамадска-палітычным жыцці і ў сувязі з 60-годдзем БССР і Кампартыі Беларусі.

Групе супрацоўнікаў універсітэта былі ўручаны Ганаровыя граматы і Граматы Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР за дасягнутыя поспехі ў сацыялістычным спаборніцтве па дастойнай сустрэчы 60-годдзя БССР і Кампартыі рэспублікі.

На вечары быў зачытаны загад, у якім рэктар член-карэспандэнт АН БССР Б. В. Бокуць павіншаваў выкладчыкаў, супрацоўнікаў, студэнтаў і аспірантаў універсітэта з 60-годдзем БССР і Кампартыі Беларусі, з надыходзячым Новым, 1979 годам, пажадаў ім плённай працы і выдатнай вучобы і аб'явіў падзяку перадавікам сацыялістычнага спаборніцтва, выдатнікам вучобы і актывістам.

Урачысты вечар закончыўся вялікім святочным канцэртам, з якім выступіў калектыў мастацкай самадзейнасці універсітэта.

НА ЗДЫМКУ: рэктар ГДУ Б. В. Бокуць уручае Ганаровую грамату Вярхоўнага Савета Беларускай ССР Л. А. Шамяткову.

Фота Б. Шкурко.

ЛАЎРЭАТ ПРЭМІІ КАМСАМОЛА ГОМЕЛЬШЧЫНЫ

Пастановай бюро Гомельскага абкома ЛКСМБ у 1978 годзе праводзіўся абласны конкурс творчай моладзі ў гонар 60-годдзя БССР і Кампартыі Беларусі. Напярэдадні знамянальнага юбілею журы падвяло вынікі гэтага конкурсу. Лаўрэатам прэміі ў галіне літаратуры і мастацтва стаў паэт, кандыдат філалагічных навук, в. а. дацэнта кафедры беларускай літаратуры Віктар Уладзіміравіч Ярац.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, выкладчыкі і студэнты гісторыка-філалагічнага факультэта горача віншуюць В. У. Ярца — лаўрэата конкурсу камсамола Гомельшчыны!

НЕЎМІРУЧАСЦЬ НАРОДНАГА ПОДЗВІГУ

Напярэдадні 60-й гадавіны БССР і Камуністычнай партыі Беларусі ў студэнцкім парку, ля помніка воінам, загінуўшых за вызваленне нашай Радзімы ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, адбыўся мітынг, прысвечаны знамянальнаму юбілею ў жыцці беларускага народа. Сюды прыйшлі студэнты гісторыка-філалагічнага і біялагічнага факультэтаў, каб ушанаваць памяць загінуўшых за наша шчасце, даць клятву на вернасць запаветам старэйшага пакалення.

Да пастамента помніка ўдзельнікамі мітынгу былі ўскладзены вянкі, мінутай маўчання ўшанавана памяць загінуўшых.

Перад студэнтамі выступіў загадчык кафедры беларускай мовы прафесар У. В. Анічэнка, які ў гады Вялікай Айчыннай вайны змагаўся супраць ворагаў у чэхаславацкім партызанскім атрадзе.

— Як напамінак нашчадкам, стаяць на пастаментах салдаты, партызаны, чыё гарачае сэрца, аддадзенае за Радзіму, не перастае біцца ў нашых сэрцах..., — сказаў на мітынгу Уладзімір Васільевіч.

Ад імя студэнтаў выступіла сакратар камсамольскага бюро біялагічнага факультэта Людміла Сёмкіна. «У дні святкавання 60-годдзя БССР і КПБ, — сказала яна, — моладзь запэўнівае старэйшых таварышаў, што справа, за якую яны змагаліся, знойдзе свой працяг у нашых здзяйсненнях. Мы зробім усё дзеля таго, каб наша рэспубліка станавілася яшчэ прыгажэйшай».

В. КАПЫТКА,
студэнт групы Р-22
гісторыка-філалагічнага факультэта.

У ПАРТКОМЕ

На гэтым тыдні ў сераду адбылося чарговае пасяджэнне партыйнага камітэта універсітэта. Па дакладу старшыні мясцкома М. У. Акуліча абмеркавана пытанне аб выкананні мерапрыемстваў ГДУ ў сувязі з прыняццем новай Канстытуцыі СССР, рашэннямі снежаньскага (1977 г.) Пленума ЦК КПСС і Пісьма ЦК КПСС, Савета Міністраў СССР, ВЦСПС і ЦК ВЛКСМ партыйным, савецкім, гаспадарчым, прафсаюзным і камсамольскім арганізацыям, працоўным Савецкага Саюза аб разгортванні сацыялістычнага спаборніцтва за выкананне і перавыкананне плана 1978 года і ўзмацненні барацьбы за павышэнне эфектыўнасці вытворчасці і якасці работы.

Затым быў абмеркаваны даклад члена парткома С. А. Сафонава аб гатоўнасці факультэтаў да зімовай экзаменацыйнай сесіі.

Выступленне сакратара парткома І. Ф. Эсмантовіча было прысвечана задачам партыйных арганізацый факультэтаў па арганізацыі і правядзенню грамадска-палітычнай атэстацыі студэнтаў.

Па абмеркаваных пытаннях партком прыняў адпаведныя пастановы.

ПА ПРАБЛЕМАХ ЗАВОЧНАГА НАВУЧАННЯ

Напярэдадні 60-годдзя БССР і Кампартыі Беларусі Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР, БДУ імя Леніна, Беларускі інстытут інжынераў чыгуначнага транспарту на базе БІІЧТу правялі III рэспубліканскую навукова-метадычную канферэнцыю «Праблемы вышэйшай завочнай адукацыі». Яе работа пачалася з пленарнага пасяджэння, на якім з дакладамі выступілі першы намеснік міністра вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР Ф. Н. Капуцкі, рэктар Усесаюзнага завочнага політэхнічнага інстытута прафесар С. К. Канцёнік, дацэнт гэтай жа ВНУ дацэнт А. М. Варпаўскі.

У абмеркаванні заслуханых на пленарным пасяджэнні дакладаў прынялі ўдзел прарэктары па завочнаму і вячэрняму навучанню: Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна — В. С. Багданаў, ГДУ — А. І. Балтоўскі, БІІЧТу — І. Р. Лізагуб, Беларускага дзяржаўнага інстытута народнай гаспадаркі імя В. В. Куйбышава — А. В. Шашкоўскі і інш.

Затым канферэнцыя працягвала работу ў адзінаццаці секцыях, ахапляючых усе галіны навук, вывучаемыя студэнтамі-завочнікамі. Заслухана і абмеркавана больш ста дакладаў.

26 снежня чатыры секцыі — педагогікі, псіхалогіі і фізічнага выхавання; хімічных, біялагічных і геаграфічных навук; беларускай і рускай моў, журналістыкі; рускай, беларускай і замежнай літаратуры — працавалі ў нашым універсітэце.

Да ўвагі ўдзельнікаў канферэнцыі ад кафедр ГДУ было прадстаўлена 27 дакладаў. З імі выступілі заслужаныя дзеячы навукі Беларускай ССР загадчыкі кафедр, прафесары М. М. Грынчык, У. В. Анічэнка, дэкан завочнага факультэта дацэнт А. В. Саннікава, загадчык кафедры хіміі дацэнт Ю. А. Праляскоўскі, загадчык кафедры англійскай мовы кандыдат філалагічных навук І. М. Акулаў і іншыя вучоныя універсітэта.

На канферэнцыі прынята рэзалюцыя, накіраваная на далейшае ўдасканальванне падрыхтоўкі спецыялістаў па завочнай сістэме завочнага навучання.

РАШЭННІ XXV З'ЕЗДА КПСС — У ЖЫЦЦЁ!

РАЎНЕННЕ — НА ПЕРАДАВІКОЎ

АБ ВЫНІКАХ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СПАБОРНІЦТВА 1978 ГОДА

У 1978 годзе кафедры і факультэты універсітэта, уключыўшыся ў сацыялістычнае спаборніцтва па дастойнай сустрэчы 60-годдзя БССР і Камуністычнай партыі Беларусі, дабіліся пэўных поспехаў у вучэбна-метадычнай, навукова-даследчай рабоце і падрыхтоўцы навукова-педагагічных кадраў.

Па выніках сацыялістычнага спаборніцтва першае месца сярод факультэтаў заняў эканамічны, другое — фізічны і трэцяе — біялагічны факультэты. Сярод кафедр грамадскіх навук першае месца заняла кафедра педагогікі і псіхалогіі, другое — кафедра гісторыі КПСС, трэцяе — кафедра палітычнай эканоміі. Лепшай кафедрай прыродазнаўчага профілю засталася па-ранейшаму кафедра заалогіі і дарвінізму, на другім месцы — кафедра алгебры і геаметрыі. Сярод гуманітарных кафедр на першым месцы — кафедра беларускай літаратуры, на другім — беларускай мовы. Лепшай сярод спартыўных кафедр засталася кафедра тэарэтычных асноў фізічнага выхавання, другое месца заняла агульнауніверсітэцкая кафедра фізічнага выхавання.

Размеркаванне месц у сацыялістычным спаборніцтве сярод факультэтаў бачна з наступнай табліцы.

ВЫНІКІ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СПАБОРНІЦТВА ПАМІЖ ФАКУЛЬТЭТАМІ

Паказчыкі	Факультэты						
	Фізічны	Біялагічны	Эканамічны	Матэматычны	Гістфіл	Геалагічны	Фізвыхавання
Падрыхтоўка навукова-педагагічных кадраў (балы)	10	30	70	50	20	60	40
Навукова-даследчая работа (балы)	168	140	196	84	56	28	112
Адкрыццё лабараторый і філіялаў кафедр	35	0	0	30	0	0	0
Удзел у ВДНГ і іншых выстаўках (балы)	28	24	0	0	24	20	24
Каардынацыя навукова-даследчых работ і сувязь з вытворчасцю (балы)	8	12	10	4	2	14	6
Вучэбна-метадычная работа (балы)	168	140	196	84	112	28	56
Якасць навучання (балы)	36	42	30	24	18	12	6
Пазавучэбная работа (балы)	51	102	85	119	68	34	17
Агульная колькасць балаў	**504**	**490**	**587**	**395**	**300**	**196**	**261**

Першае месца па кадрах заняў эканамічны, а апошняе — фізічны факультэты. Прычынай гэтага з'яўляецца тое, што на фізічным факультэце выпускніца аспірантуры А. Н. Гадлеўская (кіраўнік прафесар В. П. Рвачоў) не прадставіла да абароны дысертацыю, а выкладчыкі і супрацоўнікі, якія не маюць вучоных ступеняў, слаба працуюць над павышэннем свайго навуковага ўзроўню. Нягледзячы на тое, што закончыўшых аспірантуру тут шмат, аднак кандыдацкіх дысертацый абараняецца мала. Тым не менш, на фізічным факультэце прыкметны поспехі ў падрыхтоўцы доктарскіх дысертацый, што надае ўпэўненасць у будучыя поспехі ў падрыхтоўцы навукова-педагагічных кадраў.

Паказчык па навукова-даследчай рабоце ў мінулым годзе лепшым быў на эканамічным факультэце. Тут значна палепшана работа па ўкараненню закончаных навукова-даследчых работ у вытворчасць, у выніку чаго эканамічны эфект дасягнуў 1,2 рубля на рубель затрат. Павысілася значнасць навуковых публікацый, вялікая колькасць навукова-педагагічных супрацоўнікаў выступала з дакладамі на ўсесаюзных і рэспубліканскіх канферэнцыях. Палепшана пастаноўка навукова-даследчай работы студэнтаў, аб чым сведчыць высокая якасць студэнцкіх работ, прадстаўленых на рэспубліканскія і ўсесаюзныя конкурсы. На рэспубліканскім конкурсе 87 працэнтаў студэнцкіх работ аднесена да I і II катэгорый, на ўсесаюзным — адна работа ўдастоена медаля, дзве — дыпломаў. Ёсць студэнцкія навуковыя публікацыі ў саюзным і рэспубліканскім друку.

Фізічны факультэт адстае ад эканамічнага, галоўным чынам, па эканамічнаму эфекту ад укаранення закончаных распрацовак у вытворчасць. З 20 тэм, закончаных у папярэднія два гады, у вытворчасць укаранёна толькі дзве. Па іншых паказчыках фізічны факультэт знаходзіцца на ўзроўні эканамічнага факультэта або нават пераўзыходзіць яго. Так, у мінулым годзе супрацоўнікі фізічнага факультэта атрымалі 9 станоўчых рашэнняў на выдачу аўтарскіх пасведчанняў на вынаходніцтвы, 3 супрацоўнікі выступілі з навуковымі дакладамі на міжнародных канферэнцыях, выпушчана 2 буйныя манаграфіі.

Апошняе месца ў навукова-даследчай рабоце займае геалагічны факультэт.

Фізічны факультэт стварыў вучэбна-навукова-вытворчае аб'яднанне, адкрыў шэраг філіялаў сваіх кафедр на прадпрыемствах і ў навуковых установах і заняў па гэтаму паказчыку першае месца.

Створана таксама навукова-даследчая лабараторыя «Сістэмнае праграмаванне» на грамадскіх пачатках пры кафедры матэматычных праблем кіравання матэматычнага факультэта. Біялагічны факультэт (кафедра заалогіі і дарвінізму) правёў вялікую работу па стварэнню вучэбна-навукова-вытворчага аб'яднання «Фауна Палесся».

Стварэнне лабараторый на грамадскіх пачатках, вучэбна-навукова-вытворчых аб'яднанняў, філіялаў кафедр на прадпрыемствах і ў навуковых установах станоўча ўплывае на вучэбна-выхаваўчы працэс і навукова-даследчую работу.

Слабым месцам з'яўляецца недастатковая прапаганда нашых дасягненняў на выстаўках: ВДНГ СССР, БССР, НТТМ і іншых. У мінулым годзе на ВДНГ СССР і БССР прадставіў экспанат толькі фізічны факультэт. Біялагічны, геалагічны, гісторыка-філалагічны факультэты і факультэт фізічнага выхавання прымалі ўдзел толькі ў гарадской і універсітэцкай выстаўках навукова-тэхнічнай і мастацкай творчасці студэнтаў, аспірантаў і маладых вучоных.

Значна ўмацаваліся сувязі кафедр і факультэтаў універсітэта з іншымі навуковымі ўстановамі і вытворчасцю пры дапамозе каардынацыі навукова-даследчых работ і дагавораў аб творчым супрацоўніцтве. Цяпер у ГДУ дзейнічаюць 74 дагаворы аб творчым супрацоўніцтве.

Аднак неабходна адзначыць, што павелічэнне колькасці такіх дагавораў можа адмоўна адбіцца на іх якасці.

Так, няма належнай карэляцыі паміж колькасцю дагавораў аб творчым супрацоўніцтве з агульнымі поспехамі ў навукова-даследчай рабоце на геалагічным факультэце. Неабходна наладжваць комплексныя сувязі кафедр і факультэтаў з навуковымі ўстановамі і вытворчасцю, якія б ахоплівалі ўсе сферы дзейнасці універсітэта: падрыхтоўку і павышэнне кваліфікацыі кадраў, навукова-даследчую работу, укараненне закончаных НДР у вытворчасць, палітыка-выхаваўчую работу калектываў, прапаганду дасягненняў навукі і тэхнікі і інш. Акрамя таго, неабходна ўзмацніць кантроль з боку дэканатаў, загадчыкаў кафедр, партыйных бюро і грамадскіх арганізацый за ходам выканання дагаворных абавязацельстваў, дабівацца дзейснага ўплыву творчых сувязей на ўсе бакі дзейнасці універсітэцкага калектыву.

Развіццё навукова-даследчай работы ва універсітэце падпарадкавана паляпшэнню якасці падрыхтоўкі спецыялістаў для народнай гаспадаркі. Генеральнай лініяй у гэтым напрамку з'яўляецца ўкараненне элементаў навукова-даследчай работы ў вучэбны працэс (ВДРС), пастаяннае абнаўленне спецкурсаў на аснове найноўшых дасягненняў навукі, умацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы вучэбных лабараторый, выкарыстанне тэхнічных сродкаў навучання, укараненне дасягненняў педагагічнай навукі ў практыку работы прафесарска-выкладчыцкага саставу. Назіраецца добрая карэляцыя паказчыкаў факультэтаў па навукова-даследчай рабоце і якасці падрыхтоўкі спецыялістаў, што сведчыць аб правільнасці выбару крытэрыяў для ацэнкі якасці навучання.

Яшчэ марудна вырашаецца пытанне аб практычнаай рэалізацыі ВДРС. Большасць факультэтаў не мае канкрэтных форм ВДРС, для гэтай формы заняткаў у вучэбных планах не адводзіцца спецыяльнага часу. Толькі на фізічным факультэце і на кафедры беларускай літаратуры ВДРС набывае канкрэтныя формы.

Вучэбнаму аддзелу неабходна старанна вывучыць вопыт арганізацыі ВДРС, які ёсць ужо ва універсітэце, абагуліць яго і выпрацаваць рэкамендацыі для ўсіх факультэтаў.

Патрабуюць паляпшэння і іншыя бакі вучэбна-выхаваўчага працэсу. Неабходна, у прыватнасці, распрацоўку навукова-метадычных пытанняў падняць да ўзроўню даследчай работы. Мясцовы камітэт ГДУ даўно прапаноўваў складаць універсітэцкі план навукова-метадычных работ па тыпу плана НДР, аднак пытанне да гэтага часу не вырашаецца.

Па арганізацыі розных форм пазавучэбнай работы першае месца заняў матэматычны факультэт, другое і трэцяе — біялагічны і эканамічны факультэты. На апошніх месцах — геалагічны факультэт і факультэт фізвыхавання.

Вынікі сацыялістычнага спаборніцтва паміж кафедрамі ГДУ адлюстраваны ў прыведзенай ніжэй табліцы.

М. АКУЛІЧ,
старшыня мясцкома,
М. ТВАРДОЎСКІ,
старшыня вытворчай камісіі мясцкома.

ВЫНІКІ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СПАБОРНІЦТВА ПАМІЖ КАФЕДРАМІ ГДУ

Паказчыкі	Кафедры грамадскіх навук					Кафедры прыродазнаўчага профілю				Спартыўныя кафедры	
	Гісторыі КПСС	Навуковага камунізму	Філасофіі	Палітэканоміі	Педагогікі і псіхалогіі	Фізічнай метралогіі	Алгебры і геаметрыі	Эканомікі працы	Заалогіі і дарвінізму	Тэарэтычных асноў фізічнага выхавання	Фізічнага выхавання
Падрыхтоўка навукова-педагагічных кадраў (балы)	45	30	15	60	75	15	45	30	60	45	30
Навукова-даследчая работа (балы)	175	35	105	70	140	140	70	35	105	105	70
Вучэбна-метадычная работа (балы)	105	70	35	140	175	35	105	140	70	70	105
Агульная колькасць балаў	**325**	**135**	**155**	**270**	**390**	**190**	**220**	**205**	**235**	**220**	**205**

УЗНАГАРОДЫ — ПЕРАМОЖЦАМ

За дасягнутыя поспехі ў сацыялістычным спаборніцтве па дастойнай сустрэчы 60-годдзя БССР і Кампартыі Беларусі рэктарат, партком і мясцком універсітэта сумесным рашэннем ад 27 снежня 1978 г. прадставілі да ўзнагароды Мінвузам БССР і БРК галіновага прафсаюза.

ЗНАКАМ «УДАРНІК 10-й ПЯЦІГОДКІ»:

Грынчыка М. М. — загадчыка кафедры беларускай літаратуры.

Лізараву Э. І. — ст. навуковага супрацоўніка кафедры эканомікі працы.

Максіменку М. В. — загадчыка кафедры тэарэтычнай фізікі.

Марчанку У. М. — в. а. дацэнта кафедры матэматычных праблем кіравання.

Савіцкага Б. П. — загадчыка кафедры заалогіі і дарвінізму.

Салохіну Л. А. — дацэнта кафедры ўліку і статыстыкі.

Сямікопа А. Ф. — загадчыка кафедры тэарэтычных асноў фізічнага выхавання.

Роўбу Я. А. — в. а. загадчыка кафедры тэорыі функцый і функцыянальнага аналізу.

Твардоўскага М. І. — начальніка НДС.

Харламава І. Ф. — загадчыка кафедры педагогікі і псіхалогіі.

ЗНАКАМ «ПЕРАМОЖЦА САЦСПАБОРНІЦТВА 1978 ГОДА»

Плаксіна М. А. — ст. лабаранта кафедры радыёфізікі.

Малашчанку А. Ц. — ст. навуковага супрацоўніка кафедры оптыкі.

Пінчука В. Г. — дацэнта кафедры фізікі цвёрдага цела.

Хіло М. А. — выкладчыка кафедры оптыкі.

Анічэнку У. В. — загадчыка кафедры беларускай мовы.

Няронскую А. К. — в. а. дацэнта кафедры рускай літаратуры.

Шыршова М. М. — загадчыка лабараторыі кафедры інжынернай геалогіі і гідрагеалогіі.

Сікорскую А. А. — лабаранта кафедры агульнай геалогіі.

Алімаву Л. М. — асістэнта кафедры батанікі і фізіялогіі раслін.

Арабіну І. П. — дацэнта кафедры заалогіі і дарвінізму.

Селькіна М. В. — в. а. дацэнта кафедры алгебры і геаметрыі.

Анцюшыну Н. А. — прэпаратара кафедры АМАЭІ.

Пучкову А. Ф. — выкладчыцу кафедры эканомікі працы.

Лісоўскага В. В. — ст. выкладчыка кафедры фізічнага выхавання.

Нядзелю Л. І. — дацэнта кафедры філасофіі.

Маёрава М. М. — загадчыка кафедры палітычнай эканоміі.

Семенчука Я. А. — дацэнта кафедры гісторыі КПСС.

Мяшчэрскага А. П. — загадчыка кафедры гісторыі КПСС.

Папкову Н. І. — начальніка вучэбнага аддзела.

Харытановіча Ф. М. — загадчыка кафедры батанікі і фізіялогіі раслін.

(Заканчэнне ў наступным нумары).

У мінулым годзе ў Мадрыдзе адбыўся Трэці Міжнародны інжынерна-геалагічны кангрэс. На ім прысутнічала 780 вучоных з 66 краін свету. Савецкую дэлегацыю ўзначальваў старшыня Нацыянальнай групы інжынернай геалогіі СССР член-карэспандэнт АН СССР Е. М. Сяргееў, выбраны на Мадрыдскім кангрэсе генеральным прэзідэнтам Міжнароднай Асацыяцыі Інжынернай Геалогіі (МАІГ).

ВАЖНЫЯ ЗАДАЧЫ

Новы генеральны прэзідэнт МАІГ Е. М. Сяргееў зрабіў вялікі даклад па выніках работы кангрэса на пашыраным пасяджэнні Навуковага Савета Нацыянальнай групы інжынернай геалогіі СССР, якое адбылося ў МДУ імя Ламаносава.

У дакладзе адзначалася, што падрыхтоўка спецыялістаў па інжынернай геалогіі ў Савецкім Саюзе і зарубежных краінах вядзецца галоўным чынам на геалагічных факультэтах універсітэтаў, г. зн. на трывалай геалагічнай навуковай базе. Універсітэты рыхтуюць 80 працэнтаў інжынерна-геалагічных кадраў, астатнія 20 працэнтаў — політэхнічныя інстытуты. За рубяжом навучанне студэнтаў праводзіцца па дзвюх праграмах: 4-гадовая — бакалаўр (20 працэнтаў выпускнікоў) і 6-гадовая — магістр (80 працэнтаў выпускнікоў), г. зн. рыхтуюцца пераважна магістры. Тыднёвая нагрузка студэнта складае 25 гадзін, а аб'ём курса «Інжынерная геалогія» — ад 40 да 150 гадзін.

У СССР навучанне студэнтаў вядзецца па адзінай 5-гадовай праграме з аб'ёмам курса «Інжынерная геалогія» 100—150 гадзін. Улічваючы, што тыднёвая нагрузка нашых студэнтаў складае 36 гадзін, выпускнікі геалагічных факультэтаў універсітэтаў прыраўніваюцца па ўзроўню спецыяльнай падрыхтоўкі да магістраў.

Інтэнсіўнае развіццё інжынерна-геалагічнай навукі, асабліва ў апошняе дзесяцігоддзе, вызначыла і колькасны састаў МАІГ — 3050 вучоных з розных краін свету, у тым ліку 150 з СССР (па некалькі прадстаўнікоў ад кожнай рэспублікі, края або вобласці, аб'яднаных у Нацыянальную групу інжынернай геалогіі СССР). На членаў МАІГ ускладзены абавязкі каардынацыі пытанняў адукацыі і навуковых даследаванняў па інжынернай геалогіі.

Інжынерная геалогія — маладая навука. Яна існуе 40 гадоў. Імклівыя тэмпы яе развіцця абумовілі сур'ёзнае адставанне лабараторнай базы. Патрэба ў сучасных прыборах адчуваецца ВНУ, навукова-даследчымі інстытутамі і вытворчымі арганізацыямі. Гэта акалічнасць ставіць першую задачу — удасканальванне існуючых прыбораў і абсталявання, распрацоўку новых, больш інфарматыўных серыйнай вытворчасці.

З першай задачай цесна звязана другая — развіццё метадаў інжынерна-геалагічных даследаванняў з прымяненнем дакладнай вылічальнай тэхнікі.

Трэцяя задача заключаецца ў складанні інжынерна-геалагічных карт і характарыстык абласцей і раёнаў для зніжэння затрат на папярэдняе абгрунтаванне ўзвядзення розных збудаванняў.

Чацвёртая задача вызначае неабходнасць больш шырокага ўдзелу інжынераў-геолагаў у распрацоўцы праблем, звязаных з аховай акаляючага асяроддзя.

Рашэнне пералічаных задач і павінна быць пакладзена ў аснову развіцця сучаснай інжынернай геалогіі.

На геалагічным факультэце нашага універсітэта калектывам інжынераў-геолагаў (5 выкладчыкаў) вядуцца дзяржбюджэтныя навуковыя даследаванні ў адпаведнасці з агульнымі задачамі інжынерна-геалагічнай навукі. Яны ўключаюць складанне інжынерна-геалагічных характарыстык і карт беларускага Палесся (Гомельскай і Брэсцкай абласцей), даследаванні па ахове геалагічнага асяроддзя па асобных прамраёнах. Аднак у рабоце істотна адчуваецца недахоп у сучасным абсталяванні і прыборах для навуковых даследаванняў. Па гэтай прычыне тармозіцца развіццё гаспдагаворных работ па інжынернай геалогіі, так як заказчыкі патрабуюць выканання пэўных аб'ёмаў лабараторных работ высокай якасці. І ўсё ж, нягледзячы на пэўныя цяжкасці, калектыў выкладчыкаў прыкладае ўсе намаганні для стварэння сучаснай навуковай лабараторнай базы, ад якой залежыць наша будучыня.

Л. МЯДЗВЕДЗЕЎ,
дацэнт кафедры інжынернай геалогіі і гідрагеалогіі, член Навуковага Савета Нацыянальнай групы інжынернай геалогіі МАІГ.

Віктар ЯРАЦ

МАНАЛОГ ВІНСЭНТА ВАН ГОГА

У душных сценах—
задыхацца,
у тлумных барах —
пасівець...
Пялёсткі яблынь і акацый
пяюць зусім не так, як
медзь.
Яны ўсцілаюць шлях у
лета,
яны напоўнены святлом
даверлівых прыветаў
над сцежкай, ручаём...
Святлей за вас няма паводкі,
чысцей за вас няма нябёс,
пялёсткі радасці кароткай,
як нечы ўздых, як нечы лёс.
І ўсё ж не вас, бязгрэшна
— чыстых,
адкрытых небу і расе,
пад звон пчалы і спеў
бязлісты
душа, як споведзь, данясе.

Камусьці — захапляцца
ружамі,
камусьці—цешыцца травой.
Мой сімвал — жыта спела-
рыжае,
саломы бронзавы прыбой.
Як буйвал чарапічнай
масці,
мой колер лета пройдзе
хай,
пялёсткавы мінуўшы май,
праз грэшныя зямныя
страсці.

Недагаворанасць — далоў,
далоў паў-тон, паў-пацалункі!
Я сам выходжу з берагоў,
як вецер з разамлелай вулкі.

А вы хацелі—шэпт вады,
на сіняве замешанай?
Сланечнік вогненна-руды
хай свята сонца вершыць!

Вас колер ростані спалохаў,
вас цвет зары расчараваў?
Начамі ў кожным маім воку
плыве іх буйны карнавал.
Мне станцыі снягоў
прысняцца,
Мне ўявяцца
пустынь
пяскі.
Пялёсткі яблынь і акацый
не ахалодзяць мне віскі.
Няхай сланечнік залаты
смяецца над маною
блакітных сноў — пустых
святых —
над нерэальнаю зямлёю.
Як гліна ў полымі
ганчарным,
душа ахоплена агнём...
Неразгаданасць тайны —
дзяўчынкай з яблыкам
за ранішнім акном.

Алег ШВЕДАЎ,
студэнт 4-га курса гісторыка-філалагічнага факультэта

БЮРАКРАТ ІВАН

БАЙКА

Івана выбралі ў савет,
Што кантралюе бытумовы.
Хоць інтэрнат быў
адмысловы,
Усё ж работы ў ім—свет!
Іван заходзіць у пакой,
Зірае ў кожны закуток
Там бруд знаходзіць,
там пылок,
Усюды, кажа, почырк свой.

— Іванка, дружа, памажы,
Нам трэба тое, трэба гэта.
Ты там бліжэй да студсавета
Пра ўсё, як трэба, раскажы.
Іван паважны,
нешматслоўны
На ўсёківае галавой:
Цвярозы погляд мае свой,
У адказе ласкавы,
тактоўны.

Праходзіць час, і зноў Іван
Заходзіць у пакой шыкоўна,
І зноў заўваг пакою поўна:
«Нядобры санітарны стан!»
—Іван, а мы ж цябе
прасілі
Закінуць слова там за нас.
— Не вы адны, шмат ў
мяне вас,

Ужо галаву мне адурылі.
Іван да справы—хлопец
хват.
Гаворыць шмат і абяцае,
Ды ўсё рукамі так махае—
Іван наш проста бюракрат.

●

Людмила ДЕМИДЕНКО,
студентка истфила.

ПОДРУЖКИ

(беззлобная шутка)

«Прожектор» вас не
освещает,
И деканат не знает вас.
За что ж вас стих мой
прославляет?
И чем вы заняты сейчас?

На покрывале чинно сидя,
Вскрыв пачку «Феникса»,
глядят
Они на карты, словно видя
Учебник в них — часы
спешат.
Бегут счастливые минуты,
И вот уж скоро ночь придет,
Подружки в той же позе,
будто
И впрямь, часов замедлен
ход.
И под подушкой ждут
напрасно
Одну — история славян.
Другую — синтаксис
несчастный
И Джеймса Олдриджа
роман.

ЧЫТАЧЫ АБ КНІГАХ

«ЖЫЦЦЁ ЗАЎЖДЫ ІСПЫТ НА МУЖНАСЦЬ»

Паэзія маладых аўтараў — гэта шчырасць, непасрэднасць, юнацкая ўзнёсласць. Аб гэтым і сведчаць першыя кнігі паэтаў. Прыемна ўзяць у рукі невялікі зборнік вершаў Ніны Мацяш «Удзячнасць». Сама назва кнігі адпавядае яе зместу:

Кім бы я была,
чым бы я была
без твайго святла,
без твайго крыла,
мая Радзіма.

Праз увесь зборнік праходзіць тэма ўдзячнасці сваёй радзіме, яе працавітым людзям. Сама ж маладая паэтэса пазбаўлена здольнасці хадзіць. У Ніны Мацяш паралізаваны ногі, і трэба мець сапраўдную мужнасць, цярпенне, каб духоўна не паддацца хваробе.

На лёс ці варта наракаць?
Жыццём нягоды не адужаць,
Жыццё заўжды іспыт на
мужнасць.
Яго не возьмеш напракат...

У кнізе маладой паэтэсы не знойдзеш вершаў, падобных на творы іншых паэтаў. Н. Мацяш заўсёды ў пошуку свайго творчага «я», і ў яе зборніках прыкметна вылучаецца ўласны паэтычны почырк.

Найбольш удаюцца аўтару невялікія лірычныя мініяцюры, цалкам пабудаваныя на эпітэтах і параўнаннях:

І зноў сумую па буслах,
Нібы па родным чалавеку.
Іх восень ціха адвязала
На рыжым чоўне дзесь да
грэкаў
Ці мо ў Егіпет, ці куды —
Далей ад дрыжыкавай слоты.
Стаяць манахамі сады
Ў сутанах вымаклых за
плотам.

Галоўны герой зборніка — чалавек і яго справы, яго ўнутранае жыццё:

Дамоў вяртацца варта не
толькі
Тады, як лепшым стаў, чым
быў...
Змывае стому час патокам
Бяздоннем шчасця і журбы...

Значнае месца ў кнізе «Удзячнасць» займае паэма «Алекса Доўбуш», прысвечаная нацыянальнаму герою Украіны Алексу Доўбушу, які ў XVII стагоддзі ўзняў сялян на паўстанне супраць польскіх магнатаў. Паэтэса ўдала выкарыстала фактычны матэрыял, гістарычныя дакументы аб паўстанні.

Ёсць у зборніку і асобныя недахопы. Трапляюцца вершы некалькі невыразныя, неакрэсленыя, з празмерным ужываннем дыялектных слоў. Але, наогул, паэзія Ніны Мацяш, жыццё для якой стала «іспытам на мужнасць», пакідае ў чытача прыемнае ўражанне.

Г. ХАРОШКА,
студэнт 3-га курса гістфіла.

ПАЭТЫКА КАСТРЫЧНІКА

Жыватворныя крыніцы сацыялістычнай рэвалюцыі адразу ж шматплынна выявіліся ў творчасці беларускіх пісьменнікаў кастрычніцкага прызыву. Героіка-рамантычны пафас Кастрычніцкай рэвалюцыі і сацыялістычнага будаўніцтва, выказаны ў непаўторных вобразах і карцінах, — змест і форма твораў Міхася Зарэцкага (Міхаіла Яфімавіча Касянкова). Яркі, каларытны прадстаўнік рамантычнай плыні беларускай прозы 20—30 гадоў, удзельнік грамадзянскай вайны, палітработнік Чырвонай Арміі, ён паставіў сваёй мэтай уславіць Савецкую Беларусь у апавяданнях, аповесцях і раманах.

Анатоль Майсеенка напісаў манаграфічную працу пра станаўленне пісьменніцкага таленту Міхася Зарэцкага[1]. Абапіраючыся на літаратуразнаўчыя дасягненні 60-ых гадоў, аўтар разглядае творчасць М. Зарэцкага ў гісторыка-літаратурным кантэксце, у сувязі з праблемамі нацыянальнай прозы. Тут варта было бназваць не толькі імёны, а канкрэтна гаварыць пра пісьменнікаў рамантычнай плыні (Чарот, Каваль, Лынькоў, Мікуліч). Паспешліва вызначаецца першая публікацыя М. Зарэцкага. Яшчэ не даказана, ці ёсць апавяданне «У саўках» (1922) літаратурная апрабацыя маладога Касянкова.

Крытык аналізуе раннія апавяданні М. Зарэцкага («Ворагі», «42 дакументы», «Быль» і інш.), добра падкрэслівае імкненне пісьменніка-рамантыка праз яскравыя кантрасты і складаныя фабульныя сітуацыі ўславіць героіку рэвалюцыі і грамадзянскай вайны. Заслугоўвае ўвагі разгляд аповесці «Голы звер», дзе асуджаецца філасофія індывідуалізму.

Дарэмна, аднак, даследчык мяркуе, што слова «хлюст» акрэслівае мацёрага прайдзісвета і злачынцу Яроцкага.

Даследаванне А. Майсеенкі складаецца з двух раздзелаў, у якіх гісторыка-хinduced храналагічна даследуецца творчы шлях М. Зарэцкага ў яго абумоўленасці эпохай, якая выклікала да жыцця паскоранае развіццё ў беларускай савецкай літаратуры жанраў і апавядальных стыляў. З гэтага пункту гледжання крытык аналізуе п'есы «Віхор на балоце», «Белыя ружы», нарысы «Падарожжа на новую зямлю», «Вясна 1930 года», раманы «Сцежкі-дарожкі», «Вязьма». На мой погляд, вартасць даследавання — у параўнальна шырокім і аб'ектыўным разглядзе зместу і форм твораў М. Зарэцкага, іх сацыяльна-эстэтычнай мэтанакіраванасці, у непрыманні вульгарна-сацыялагічных ацэнак творчасці пісьменніка. На жаль, асобныя меркаванні даследчыка аналагічныя.

Спасылка на вядомага літаратуразнаўцу Б. Бурсава толькі пацвярджае слушную думку аб непрыймальнасці так званай іерархіі жанраў. Не пераканальныя таксама іншыя літаратурныя паралелі (Ф. Панфёраў, М. Шолахаў, Я. Колас, К. Чорны, А. Твардоўскі). Яны зроблены з добрым намерам на карысць М. Зарэцкага, але пацвярджаюць справядлівасць выслоўя «Усякія параўнанні кульгаюць».

І ўсё ж, нават улічваючы зробленыя заўвагі, даследаванне А. Майсеенкі прадстаўляе пэўную каштоўнасць, бо на сённяшні дзень тут найбольш поўна разгледжана творчасць М. Зарэцкага, падкрэслены яе рэвалюцыйна-гуманістычны змест і наватарскі характар, вылучаны плённыя ідэйна-мастацкія пошукі і здзяйсненні выдатнага беларускага савецкага пісьменніка, аднаго са слаўных пачынальнікаў літаратуры сацыялістычнага рэалізму.

М. ЛУФЕРАЎ,
літаратуразнаўца, дацэнт.

---

[1]) А. Ф. Майсеенка. Творчасць Міхася Зарэцкага. Станаўленне таленту. Мінск, 1978.

Запрашае цырк

АДРАС НАШАЙ ЛЮБВІ — БЕЛАРУСЬ

«Можна забіць мяне — нас забіць немагчыма!». Гэтымі словамі з папулярнай песні пачынаецца пралог юбілейнай цыркавой праграмы «Адрас нашай любві — Беларусь» у Гомельскім дзяржаўным цырку.

Праграма дае дакладны і пераканаўчы адказ на пытанне — што ж такое мы? Мы — гэта беларускі народ, які за 60 гадоў Савецкай улады пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі рэспублікі прайшоў гераічны шлях барацьбы і перамог.

Мы — гэта і тыя двое хадакоў да Леніна з казкі-былі «Ленінская праўда», і нашы землякі — рэвалюцыйныя салдаты і рабочыя, і героі Вялікай Айчыннай вайны, і нашы сучаснікі — вучоныя, рабочыя, калгаснікі.

...Сярод гледачоў сядзіць сівы ветэран і да яго бягуць з кветкамі дзяўчына і юнак. Усё жыццё рэспублікі прайшло на вачах у ветэрана, ён — яго будаўнік і абаронца. І ён расказвае маладым пра перажытае, пра сваіх таварышаў і пра сябе. Пачынае ён з тых даўніх часоў, калі «жылі ў нашым сяле два браты, поле аралі, зямлю слязьмі палівалі, а плацілі ім за гэта кулакамі ў спіну».

А на манежы, ілюструючы расказ ветэрана, ідзе пантаміма — цяжкая праца, гора на вачах сялян і багацей: злы, самазадаволены, бязлітасны.

Казкай пачынаецца пралог, а заканчваецца нашым сённяшнім днём — быллю. Тут нямнога слоў, артысты расказваюць пра Беларусь мовай цырка, пантамімы, танца, удала выкарыстаны беларускі фальклор, народныя песні і танцы.

...Партызанскі лагер. Ідзе хлопец з ботамі ў руках, нікому іх не аддае, таму што гэта музейная рэдкасць: у гэтых ботах апошні фашыст з Гомеля ўцякаў. Хлопец можа гэта даказаць: у ботаў адзін рэфлекс выпрацаваўся. Ён ставіць боты на зямлю і крычыць: «Партызаны!», — і боты самі ўцякаюць з манежа.

Вось адна з самых уражлівых і хвалюючых сцэн — перамога савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. Яна вырашана па цыркавому дакладна і ярка. Па нахільнаму канату ўверх ідзе салдат са сцягам. Яму цяжка, навокал выбухі, кулямётная стральба. А ён ідзе і перамагае — высока, пад самым купалам узвіваецца Сцяг Перамогі.

Складаная задача стаяла перад аўтарамі сцэнарыя і пастаноўшчыкамі В. Вараб'ёвым і Д. Радзінскім. Трэба было за дваццаць мінут вобразна расказаць пра гераічны 60-гадовы шлях нашага народа, пра яго слаўныя рэвалюцыйныя, баявыя і працоўныя традыцыі. Вельмі сур'ёзна, з вялікім творчым уздымам працаваў увесь калектыў над падрыхтоўкай юбілейнай праграмы.

І цяпер кожны вечар гледачы становяцца сведкамі падзей даўніх і блізкіх.

Для ветэранаў — гэта сустрэча з моладдзю. Для моладзі — урок патрыятызму. І за гэта — дзякуй цырку, які падарыў нам радасць новых сустрэч і праўдзіва паказаў нашу з вамі біяграфію.

Н. МАКАРАВА,
выпускніца ГДУ.

З АШЧАДНАСЦЮ ДА АКАЛЯЮЧАГА АСЯРОДДЗЯ

КАНФЕРЭНЦЫЯ Ў БРАНСКУ

Прадстаўнікі ГДУ — загадчык кафедры заалогіі і дарвінізму, прафесар Б. П. Савіцкі і аўтар гэтых радкоў І. Ф. Расошка — прынялі ўдзел у навукова-тэхнічнай канферэнцыі «Экалагічныя і геаграфічныя перадумовы меліярацыі зямель», якая праходзіла нядаўна ў г. Бранску. У рабоце канферэнцыі ўдзельнічалі вядучыя спецыялісты ў галіне меліярацыйнай геаграфіі Масквы, Бранска, Магілёва і Смаленска.

Глыбокі па зместу даклад аб сучасных метадах і праблемах меліярацыйнай геаграфіі зрабіў прафесар МДУ А. М. Шульгін. Ён адзначыў, што нягледзячы на адносную маладосць новага навуковага напрамку — меліярацыйнай геаграфіі, яна па праву заваёўвае прыкметнае месца сярод навук, звязаных з вывучэннем уздзеяння чалавека на акаляючае асяроддзе. Гэта выклікана перш за ўсё тым, што выкарыстанне на практыцы метадаў меліярацыйнай геаграфіі дазваляе ўхіляць адмоўныя прыродныя з'явы, рабіць геаграфічныя прагнозы.

Вялікую цікавасць выклікалі паведамленні беларускіх гасцей — прафесара Б. П. Савіцкага і кандыдата медыцынскіх навук А. М. Мяжэннага (г. Магілёў) аб медыка-геаграфічнай ацэнцы меліярацыйных зямель у Беларусі. Б. П. Савіцкі расказаў аб арганізацыі ў БССР вучэбна-навукова-вытворчага аб'яднання «Фауна Палесся», у якое ўваходзяць ГДУ (галаўная ўстанова), Брэсцкі педінстытут, дзяржаўная паляўніча-запаведная гаспадарка «Белавежская пушча», Прыпяцкі запаведнік, Беларускі навукова-даследчы інстытут лясной гаспадаркі, Гомельскі і Брэсцкі абласныя саветы Беларускага таварыства паляўнічых і рыбаловаў, якія працуюць на аснове творчай садружнасці і гаспдагавораў названых калектываў. Аб'яднанне створана з мэтай павелічэння эфектыўнасці, скарачэння тэрмінаў правядзення навуковых даследаванняў у галіне аховы і рацыянальнага выкарыстання рэсурсаў жывёльнага свету Палесся, укаранення вынікаў даследавання ў вытворчасць і інш.

У канцы канферэнцыі яе ўдзельнікі абмеркавалі заслуханыя даклады і прынялі рэзалюцыю, якая падагульніла вынікі шматгадовай працы вялікай групы спецыялістаў — эколагаў і географаў у галіне меліярацыі. Уключаныя ў рэзалюцыю прапановы спецыялістаў павінны быць выкарыстаны для прадухілення непажаданых адмоўных вынікаў меліярацыі на Браншчыне.

Адно з выступленняў (Ю. Н. Сяляніна) суправаджалася дэманстрацыяй каляровых дыяпазітываў ландшафтаў маляўнічай Браншчыны. Любуючыся яе краявідамі, мы думалі, што не выпадкова гэтыя месцы з'яўляюцца радзімай натхнёнага спевака прыроды Ф. І. Цютчава. У сяле Аўстуг, што ў 35 км ад Бранска, у засені прысядзібных ліп і таполяў прайшло дзяцінства паэта. Глыбока разумеючы і адчуваючы душу прыроды, паэт данёс яе праз сваю чароўную паэзію і да далёкіх нашчадкаў. Істотныя рысы рускай прыроды эпохі Ф. І. Цютчава застаюцца характэрнымі і сёння, у чым пераконваліся мы, праглядаючы дыяпазітывы:

Не то, что мните вы, природа:
Не слепок, не бездушный лик —
В ней есть душа, в ней есть свобода,
В ней есть любовь, в ней есть язык...

І. РАСОШКА,
в. а. дацэнта кафедры заалогіі і дарвінізму.

ЗІМОВЫЯ МАЛЮНКІ

КНІГІ НАШЫХ ВУЧОНЫХ

Аб кампазітных матэрыялах

У канцы мінулага года ў выдавецтве БДУ імя У. І. Леніна выйшла ў свет кніга «Статыстычная механіка кампазітных матэрыялаў». Аўтары манаграфіі — загадчык кафедры фізічнай метралогіі нашага універсітэта дацэнт В. П. Стаўроў і загадчык кафедры тэорыі пругкасці Уральскага політэхнічнага інстытута прафесар С. Д. Волкаў. Выданне названай кнігі — вынік пяцігадовай працы па дзяржбюджэтнай тэме «Статыстычныя задачы механікі кампазітных матэрыялаў», якая выконвалася на кафедры механікі, а затым фізічнай метралогіі пад кіраўніцтвам кандыдата тэхнічных навук В. П. Стаўрова, і работ па такой жа тэматыцы ва УПІ пад кіраўніцтвам доктара фізіка-матэматычных навук С. Д. Волкава.

Выкладанне матэрыялу ў манаграфіі, якая складаецца з пяці раздзелаў, вызначаецца лагічнай паслядоўнасцю і сістэматычнасцю. Разгледжаны метады прагназіравання фізіка-механічных уласцівасцей кампазітных (больш трывалых) матэрыялаў на аснове статыстычных мадэляў. Прыводзяцца вынікі эксперыментальнага даследавання і алгарытмы мадэлявання на ЭВМ структуры кампазітаў. Даследаваны метады апісання выпадковых палей напружанняў, дэфармацый і перамяшчэнняў у кампазітах, рашэння статыстычных краявых задач механікі кампазітных матэрыялаў. У кнізе распрацаваны арыгінальны метад рашэння статыстычных краявых задач у рэалізацыях, які атрымаў высокую ацэнку не толькі савецкіх спецыялістаў, але і за мяжой.

Аўтары кнігі прапанавалі варыянты пабудовы статыстычных крытэрыяў хрупкага разбурэння на аснове распрацаванага метаду знаходжання законаў размеркавання выпадковых напружанняў і дэфармацый у кампанентах кампазітнага матэрыялу, разгледжаны метады вылічэння фізіка-механічных уласцівасцей кампазітаў рознай структуры. У кнізе прыводзяцца прыклады прымянення распрацаваных мадэляў і метадаў, эксперыментальныя даныя, якія адносяцца да даследуемых задач.

Манаграфія В. П. Стаўрова і С. Д. Волкава атрымала высокую ацэнку спецыялістаў. Яна ўтрымлівае вялікую бібліяграфію, якая ўключае самыя апошнія публікацыі ў галіне механікі кампазітных матэрыялаў, добра праілюстравана і мае несумненную навуковую каштоўнасць. Яе своечасовае выданне будзе садзейнічаць прымяненню статыстычных метадаў для стварэння новых кампазітаў, аптымальных канструкцый з кампазітных матэрыялаў, павышэнню іх надзейнасці і доўгатэрміновасці. Аўтары зрабілі вялікую і карысную работу па сістэматызацыі і выкладанню статыстычнай механікі кампазітных матэрыялаў на сучасным узроўні.

Кніга адрасавана шырокаму колу навуковых работнікаў і інжынераў, якія займаюцца праектаваннем, распрацоўкай і ўкараненнем кампазітных матэрыялаў і канструкцый, а таксама для аспірантаў і студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў — фізікаў і матэматыкаў.

В. ЦІЦЯНОК,
асістэнт кафедры фізічнай метралогіі.

СПОРТ * СПОРТ * СПОРТ * СПОРТ

З НОВЫМ ЗВАННЕМ!

Камітэт па фізічнай культуры і спорту пры Савеце Міністраў СССР прысвоіў званне «Майстар спорту СССР» па весламанню на байдарках і каноэ студэнтцы факультэта фізвыхавання нашага універсітэта Таццяне Молчан (трэнер С. Сямёнаў і А. Рэуцёнак).

ЁСЦЬ НАРМАТЫЎ МАЙСТРА СПОРТУ

На працягу трох дзён у спортзале ГДУ праходзілі спаборніцтвы па фехтаванню на Кубак Белсавета СДСТ «Буравеснік». За ганаровы прыз змагалася шэсць каманд, аб'яднаўшыя каля 100 удзельнікаў, сярод якіх было 28 майстроў спорту СССР.

Пераможцамі па відах зброі сталі: майстры спорту мінчане Т. Дронь (рапіра, жанчыны), Г. Гасюкевіч (шабля), В. Духан (рапіра, мужчыны), В. Сушчанка (шпага).

У камандным заліку асноўная барацьба за першынство вялася паміж камандамі ІФК і Мінскага аблсавета СДСТ «Буравеснік». Першынство і Кубак заваявалі студэнты інстытута фізкультуры. Трэцімі прызёрамі сталі мушкецёры ГДУ.

Сярод фехтавальшчыкаў нашага універсітэта найбольшага поспеху дасягнуў студэнт факультэта фізвыхавання Сяргей Бодак, які заняў чацвёртае месца і выканаў запаветны нарматыў майстра спорту СССР.

В. ЛІСОЎСКІ,
суддзя спаборніцтваў.

ПЕРШАЯ ПРОБА ЛЫЖНІ

105 спартсменаў ГДУ прынялі ўдзел у адкрыцці лыжнага сезону, прысвечанага 60-годдзю БССР і Кампартыі Беларусі. Сярод юнакоў на дыстанцыі 5 км лепшы вынік — 16 мінут 52 секунды — паказаў студэнт геалагічнага факультэта С. Клімкоў. Паспяхова выступіў і студэнт гісторыка-філалагічнага факультэта М. Крупенька, які стаў другім прызёрам спаборніцтваў.

У добрым тэмпе прайшла трохкіламетровую дыстанцыю студэнтка геалагічнага факультэта Т. Казлова, якая была на фінішы праз 12 мінут 27 секунд.

У выніку спаборніцтваў 69 лыжнікаў укладліся ў нарматыўныя разрады. Каманднае першынство заваявалі спартсмены геалагічнага факультэта. На наступных месяцах калектывы гістфіла, эканамічнага, матэматычнага, біялагічнага і фізічнага факультэтаў.

Аднак тут нельга не сказаць аб тым, што ў спаборніцтвах не прыняла ўдзел каманда факультэта фізвыхавання. Гэты выпадак не павінен застацца без прыняцця адпаведных мер. Кіраўніцтва факультэта своечасова было праінфармавана аб праводзімых спаборніцтвах, тым не менш яўку каманды не забяспечыла.

Л. МАРОЗАВА,
суддзя спаборніцтваў.

ПАПРАЎКА

У папярэднім нумары нашай газеты ў паведамленні «З узнагародай!» дапушчана недакладнасць: дацэнт Н. С. Кісялёва працуе на кафедры батанікі і фізіялогіі раслін, а не на кафедры хіміі, як было ўказана ў тэксце. За дапушчаную недакладнасць рэдакцыя просіць прабачэння.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Калектывы кафедр замежных моў выказваюць глыбокае спачуванне старшай выкладчыцы кафедры англійскай мовы БАГАМАЗ Ларысе Рыгораўне з выпадку смерці яе СВЯКРУХІ.

Калектыў кафедры нямецкай і французскай моў выказвае глыбокае спачуванне выкладчыцы КАГАН Розе Барысаўне з выпадку напаткаўшага яе гора — смерці БАЦЬКІ.

АЗ 20012. «Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ, профкома и месткома Гомельского государственного университета (на белорусском языке). Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта Савета Міністраў БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк. аркуш. Наш адрас: вул. Кірава, 119, корпус № 2. П 4-8, т. 6-27-71. Фармат 600×420 мм. Тыраж 2000 экз. Заказ 97.